

Hjem til Dig

Nye frivilligroller i arbejdet for
at **stoppe hjemløshed**

Hjælp til alle
alle

**RØDE
KORS**

HJEM TIL DIG

Nye frivilligroller i arbejdet for at stoppe hjemløshed

Copyright 2021
Hjem til Alle
Otto Mønstedts Gade 5
1571 København V.

I samarbejde med
Røde Kors
Blegdamsvej 27
2100 København Ø

Forfatter og redaktion Hjem til Alle
Anne Bergvith Sørensen, programchef
Marianne With Bindslev, kommunikationschef
Christina Lokmann Iversen, kommunikationskonsulent
Ilja Sabaj-Kjær, programchef
Vibe Klarup, direktør

Røde Kors
Sidsel Faurholt, projektleder Røde Kors
Lise Lind, sektionsleder Røde Kors

Design og layout
YdePlus

Billeder
unsplash.com og shutterstock.com

Korrektur
Louise Urth Olsen

Hjem til Dig
er udviklet i et samarbejde mellem
Røde Kors, Hjem til Alle alliancen, Bikubenfonden
og Oak Foundation Denmark.

“

Jeg er helt sikker på, at i og med at jeg har boet hos (værtspår) har jeg fået noget med, jeg kan bruge, når jeg bliver endnu ældre, og det tror jeg ikke, jeg havde fået, hvis jeg havde boet et andet sted, og hvis jeg ikke havde fået det her tilbud.

Citat: Ung

Indhold

01	Hjem til Dig - et nyt bidrag til at stoppe hjemløshed	s. 10-17
	Indledning, baggrund og metode	

02	Hjem til Dig har banet vej til egen bolig	s. 18-31
	Unge erfaringer og fortællinger	

03	Frivillige er afgørende for indsatsen	s. 32-43
	Værter erfaringer og fortællinger	

04	Civilsamfundet kan hjælpe unge ud af hjemløshed	s. 44-51
	Udviklings- og fremtidsperspektiver i Hjem til Dig	

Hjem til Alle alliancen er en alliance af partnere, der på tværs af sektorer arbejder dedikeret for at skabe de forandringer, der skal til for at **stoppe hjemløshed** blandt unge.

Forord

Sammen kan vi gribe unge i hjemløshed, før de falder

De fleste unge i Danmark kan søge ly hos familie og venner, når fundamentet vakler. Sådan er det ikke for unge i hjemløshed. De står ofte med et nedslidt netværk og ingen steder at gå hen.

Der er 2.000 unge i Danmark, der oplever hjemløshed, og antallet er steget med 72 % de seneste ti år. Udviklingen er en tragedie, der sætter dybe spor i den enkelte: For nogle unge fører hjemløsheden til et liv med misbrug, psykisk sygdom, kriminalitet – og en alt for tidlig død.

Hjemløshed er et komplekst problem, som ingen aktør kan løse alene. På den baggrund er Hjem til Alle alliancen dannet. Hjem til Alle alliancen udgøres af 18 organisationer – heriblandt Røde Kors. Organisationerne repræsenterer kommuner, fonde, civilsamfund, boligorganisationer og investorer, der deler ambitionen om at stoppe hjemløshed blandt unge. Skal vi lykkes, kræver det, at vi finder nye veje og modeller til at stoppe hjemløshed og udveksler viden og idéer undervejs.

Røde Kors har siden 2018 undersøgt, hvorledes civilsamfundet kan mobiliseres på nye måder i arbejdet for at stoppe hjemløshed blandt unge. Undersøgelsesspørgsmålet har været, hvordan 'almindelige' mennesker med overskud kan få betydning for den enkelte unges vej ud af hjemløsheden - fx ved at være værter og stille et værelse

til rådighed og i videre forstand være en brobygger til fast bolig og netværk. Den første fase af projektet har kastet værdifulde erfaringer af sig. Først og fremmest er de deltagende unge kommet fra udsatte positioner og flere med flere års hjemløshed bag sig – og næsten alle er kommet videre i egen bolig på kort tid.

Samtidig ser der ud til at være flere uudnyttede potentialer i at aktivere civilsamfundets ressourcer systematisk med andet og mere end frivillige værtsophold: Civilsamfundet kan være den første indgang til at få mere langsigtet hjælp, da den kan åbne døre til fx boliger, netværk og job.

Vi skal videre. Med denne publikation ser vi frem til at dele erfaringerne fra Hjem til Dig med alle, der deler ambitionen om, at vi i et velfærdssamfund som det danske må og skal gribe dem, der falder, før problemerne eskalerer. Der er brug for alle i det arbejde: kommuner, boligorganisationer, sociale organisationer – og også dig og mig. Sammen kan vi stoppe hjemløshed.

Venlig hilsen

Vibe Klarup
Direktør
i Hjem til Alle

Marie-Louise Gotholdt
National chef
i Røde Kors

Fakta om unge i hjemløshed i Danmark

- III Antallet af unge i hjemløshed er **steget med 72%** siden 2009
- III Der er sandsynligvis et stort mørketal særligt blandt sofasovere, så **antallet er reelt højere**
- III Ca. halvdelen af unge i hjemløshed har mindst én **psykisk sygdom**
- III Ca. halvdelen af unge i hjemløshed har mindst ét **misbrug af alkohol eller stoffer**

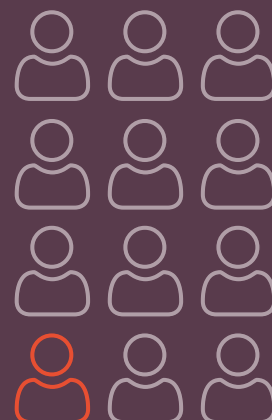
Næsten en fjerdedel
af unge i hjemløshed
er enten indvandrere
eller efterkommere

Hver 3. hjemløse ung
har været anbragt
uden for hjemmet

**Mere end to
tredjedele af unge**

er hverken i beskæftigelse
eller i uddannelse, ni år efter
de er registreret i hjemløshed

Hver 10.

anbragte unge oplever
hjemløshed, **inden**
de fylder 25

**Dødeligheden er
mellem 14 og 20
gange højere**

blandt unge i
hjemløshed end
blandt øvrige unge

Hver 3.

hjemløse ung
opholder sig på
herberger

**Omkring
50 %**

af unge i hjemløshed
sover på sofaer hos
venner og bekendte

Ca. 8%

af unge i
hjemløshed
sover på gaden

01

Hjem til Dig - nyt bidrag til at stoppe hjemløshed

Indledning, baggrund og metode

Indledning

De fleste tænker nok på den ældre mand på bænken, når de hører ordet hjemløs. Men faktisk er hver tredje hjemløs i Danmark i dag under 30 år. Og de unge i hjemløshed er i høj grad usynlige i gadebilledet. De sover sjældent på gaden, men oftest på skiftende sofaer hos venner og bekendte.

“Når man ikke ved, hvor man skal sove den næste nat, er det svært at holde fast i uddannelse eller arbejde

Det er en stressende situation, hvor de unge hele tiden er afhængige af hjælp fra deres ofte spinkle netværk. Når man som ung ikke ved, hvor man skal sove den næste nat eller den næste uge, er det svært at holde fast i uddannelse eller arbejde, og det er svært at håndtere andre problemer - fx psykiske lidelser, stort forbrug af stoffer eller alkohol og relationer til venner og familie. Derfor er der først og fremmest brug for at hjælpe unge med at få en stabil og tryk base. Det er fundamentet for at kunne arbejde med andre udfordringer og komme varigt ud af hjemløsheden.

Mangel på boliger og netværk

Stigningen i hjemløshed blandt unge skyldes en kombination af flere ting. Først og fremmest skyldes det et presset boligmarked, hvor det er svært at få adgang til boliger, unge kan betale på en SU eller uddannelseshjælp (en ydelse til unge, der ikke er i uddannelse eller beskæftigelse). Mens mange andre unge har et netværk, der kan åbne døre til boliger og jobs, står unge i hjemløshed alene uden det netværk

af 'nogen, der kender nogen', og uden overskud og hjælp til at søge bolig. Samtidig kæmper de med psykiske lidelser, brug af rusmidler, ledighed og frafald i uddannelsessystemet, som tilsammen betyder, at de unge rykker længere og længere ud på kanten af samfundet. Hjemløshed blandt unge er med andre ord et komplekst og strukturelt problem, som ingen aktør kan løse alene, fordi løsningen blandt andet går på tværs af boligområdet, socialområdet og civilsamfundet. Derfor er en kreds af partnere gået sammen på tværs af sektorer i Hjem til Alle alliancen med et fælles mål om at stoppe hjemløshed blandt unge. Hvis vi skal nå det mål sammen, er der brug for, at alle parter bidrager med ressourcer og nytænkning til området.

Akut hjælp og tag over hovedet

Civilsamfundsorganisationer er centrale aktører i indsatsen for at stoppe hjemløshed. Igennem mere end 100 år har civilsamfundet ydet vigtig hjælp til mennesker i hjemløshed.

“Der er brug for nytænkning af civilsamfundets rolle i forhold til den voksende gruppe af unge i hjemløshed

Særligt med herberger og væresteder har civilsamfundet tilbudt akut hjælp og tag over hovedet til de mennesker, der ikke har andre steder at gå hen. Civilsamfundet har også i høj grad mobiliseret fællesskaber og relationer mellem mennesker i udsatte positioner og frivillige. Men der er brug for nytænkning af civilsamfundets rolle i

forhold til den voksende gruppe af unge i hjemløshed. Unge ser ikke sig selv som hjemløse og benytter nødtigt tilbud som herberger og væresteder. De efterlyser hjælp til at finde en fast bolig, før de hænger fast i et liv på kanten. Med indsatsen Hjem til Dig har vi fået erfaringer med, hvordan civilsamfundets ressourcer kan mobiliseres på nye måder for at hjælpe unge ud af hjemløshed og videre i egen bolig med uddannelse, job og netværk omkring sig.

Alle deltagende unge er i bolig

Et væsentligt resultat ved Hjem til Dig er, at næsten alle de deltagende unge er

kommet videre i egen bolig på blot to-seks måneder. Det gælder også unge, der er kommet fra meget udsatte positioner og med flere års hjemløshed bag sig. Dermed ikke sagt, at alle de unges udfordringer er løst, men boligen er en væsentlig forudsætning for at kunne arbejde med andre udfordringer og komme godt videre i livet.

På den baggrund belyses og perspektiveres erfaringerne med Hjem til Dig i denne publikation – dels for at videreudvikle Hjem til Dig samt i et videre perspektiv at styrke civilsamfundets bidrag til at stoppe og forebygge hjemløshed blandt unge.

III Hjem til Dig – et bud på en ny rolle for civilsamfundet

Røde Kors har i samarbejde med Hjem til Alle, Bikubenfonden og Oak Foundation Danmark udviklet Hjem til Dig, der blev søsat som et treårigt udviklingsprojekt.

Formålet var at udvikle og afprøve en ny dansk model inspireret af det britiske Nightstop, hvor frivillige familier gennem mere end 30 år og i mere end 30 byer har åbnet deres hjem for unge i hjemløshed.

Hjem til Dig er et eksempel på en helt ny måde at engagere frivillige i arbejdet for at stoppe hjemløshed blandt unge på.

Den helt overordnede antagelse var, at Hjem til Dig skulle tilbyde unge et tre-seks måneders ophold hos frivillige værtsfamilier. Og at opholdet hos værtsfamilier kunne give unge i og på kanten af hjemløshed:

- En rolig og tryk midlertidig base på vej mod permanent bolig
- Adgang til et ressourcestærkt netværk gennem frivillige værter
- Styrket hverdagsmestring og trivsel gennem værtsopholdet.

Målgruppen i Hjem til Dig

Hjem til Alle alliancen og Røde Kors bruger samme definition på hjemløshed som VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd:

Som hjemløse regnes personer, som ikke disponerer over egen (ejet eller lejet) bolig eller værelse, men som er henvist til midlertidige boalternativer, eller som bor midlertidigt og uden kontrakt hos slægtninge, venner eller bekendte. Som hjemløse regnes også personer uden et opholdssted den kommende nat.

Målgruppen i Hjem til Dig har også været 18-29-årige unge i risiko for hjemløshed – fx hjemmeboende unge i konfliktfyldte familier.

Inspiration fra Nightstop UK

Hjem til Dig er inspireret af Nightstop UK. Nightstop tilbyder akut overnatning til unge mennesker, der står over for en nat på gaden eller på et utrygt sted.

Lokale civilsamfundsorganisationer driver Nightstops i mere end 30 byer rundt omkring i Storbritannien, ledet og støttet af et nationalt Nightstop-team i organisationen Depaul UK.

Frivillige værter åbner deres hjem for unge i alderen 16 til 25 år og tilbyder:

- et gæsteværelse i nogle nætter
- et varmt måltid
- et bad
- tøjvask
- et lyttende øre

I 2019 hjalp Nightstops

678 frivillige med at give et sikkert sted at overnatte til

944 unge i hjemløshed

Erfaringsopsamlingens datagrundlag

Erfaringerne og citaterne i denne publikation er baseret på:

- Registrering af unge, der deltog i screeningsamtaler
- Casebeskrivelser af samtlige unge, der har været i kontakt med Hjem til Dig
- Interview med seks værter, der har haft unge boende
- Interview med seks unge, der har boet hos en vært
- Interview med en ung og en boligmentor efter endt boligmentorforløb
- Løbende interviews med projektgruppe og supervisor
- Workshops med Hjem til Digs følgegruppe, styregruppe og rådgivning fra Nightstop UK og Depaul UK, der rådgiver lokale Nightstops i Storbritannien.

De første tre år i Hjem til Dig

Projektet er i de første tre år blevet gennemført i Aarhus, Roskilde, København og opland.

Tre medarbejdere i Røde Kors har rekrutteret frivillige, matchet frivillige og unge og drevet samarbejde med kommuner og lokale aktører, der møder unge i og på kanten af hjemløshed.

Frivillige værter har tilbudt unge et ledigt værelse i deres hjem i tre-seks måneder. Frivillige boligmentorer har hjulpet flere unge med at søge egen bolig. Og frivillige supervisorer har støttet værterne i deres værtsroller undervejs i forløbene.

Siden 2018 har Hjem til Dig været i kontakt med i alt 65-70 unge. 55 unge har deltaget i screeningssamtaler med Røde Kors.

Og 34 unikke unge har fået hjælp gennem Hjem til Dig:

- **20 værtsforløb** er igangsat, hvor frivillige værter har tilbudt unge et ledigt værelse i tre-seks måneder (en enkelt ung har fået to værtsforløb)
- **6 unge** i værtsforløb har også deltaget i et boligmentorforløb, hvor en frivillig har hjulpet den unge med boligsøgning
- **3 unge** har fået et boligmentorforløb, selvom de ikke boede hos en vært
- **21 unge** er kommet videre i egen bolig gennem værtsophold og/eller boligmentor.

Nye perspektiver og erfaringer

En række erfaringer er høstet fra de første tre år med Hjem til Dig, både hvad angår potentialer og udfordringer.

En bekymring hos flere var, om unge i hjemløshed – med sociale problemer, psykiske udfordringer, varierende grader af misbrug og dysfunktionel familiebaggrund – overhovedet kunne bo hos frivillige værter. Og om værtsopholdet på tre-seks måneder blot ville blive et pusterum uden en permanent boligløsning i den anden ende.

“ At blive budt velkommen i et trygt hjem ser ud til at give de unge overskud til at finde en vej videre.

Erfaringen fra de første tre år er, at unge i og på kanten af hjemløshed kan bo hos frivillige værter. Det gjaldt også unge i meget udsatte positioner, der kom fra behandlingsforløb i psykiatrien, herberger for unge eller skiftende sofaer hos venner og familie. Også de profiterede af at bo hos frivillige værter og/eller få hjælp fra frivillige boligmentorer.

Screeningen er vigtig

Hjem til Dig er selvsagt ikke for alle unge i hjemløshed, og det har været et særskilt fokus at screene og matche unge og værter godt. Det kræver opfølgning og støtte til både unge og værter, når der er brug for det. Men det er muligt, og det ser ud til at et frivilligt værtsophold kan være et vigtigt

skridt ud af hjemløshed: Helt konkret er alle de unge undtagen to kommet videre i egen bolig i løbet af to-seks måneder i Hjem til Dig. Det at blive budt velkommen af frivillige værter i et trygt hjem ser ud til at give unge en tiltrængt ro, der giver mere overskud til at finde vej videre i bolig, uddannelse eller job.

Uudnyttede potentialer

Erfaringen er også, at der ser ud til at være flere uudnyttede potentialer i at aktivere civilsamfundets ressourcer systematisk med andet og mere end frivillige værtsophold. Civilsamfundet ser ud til at have potentiale til at være den første indgang til hjælp for unge, der er i risiko for langvarig hjemløshed eller på vej til at blive hjemløse. Samtidig ser det ud til, at frivillige kan udgøre det ressourcestærke netværk, der kan åbne nye døre til fx boliger, jobs og anden hjælp. De kan være det netværk af ressourcepersoner, som mange andre unge har, men som unge i hjemløshed ofte mangler.

“ Frivillige ser ud til at kunne være det netværk af ressourcepersoner, som mange andre unge har, men som unge i hjemløshed ofte mangler

De erfaringer danner afsæt for en fortsat udvikling af Hjem til Dig i en ny fase i de kommende år.

02

Hjem til Dig har banet vej til egen bolig

Unge's erfaringer og fortællinger

Unge i Hjem til Dig

34 unge har fået hjælp af Hjem til Dig gennem et frivilligt værtsophold, en frivillig boligmentor eller ved at blive guidet videre til anden hjælp. De unge har været mellem 18-29 og manglet en stabil og tryk base. De fleste opholdt sig primært på sofaer hos venner eller familie eller i et ustabilt hjem, inden de blev en del af Hjem til Dig. Flere af de unge opholdt sig flere forskellige steder, fordi de manglede én fast base.

“ De unge har ikke set sig selv som hjemløse, men først og fremmest set sig selv som unge, der har manglet et sted at bo.

Fravær af netværk

De unge i Hjem til Dig er selvsagt kommet med hver deres unikke historie og har stået i hver deres unikke livssituation. Der tegner sig dog nogle fællestræk på tværs af de 34 unge. Et fællestræk var, at de unge er vokset op i dysfunktionelle hjem, og at de i dag ikke har et velfungerende forhold til deres forældre. De manglede sunde og støttende netværk i deres liv.

De har ikke oplevet sig selv som hjemløse, men først og fremmest set sig selv som unge, der i en periode har manglet et sted at bo. For flere af dem har den periode imidlertid været lang, og der er fulgt en række andre udfordringer end at mangle en bolig med. De unge har brugt mange kræfter på at skjule, at de manglede et sted at bo – de har holdt facaden, uanset hvor svært de har haft det, og uanset hvor

meget uro deres boligsituation har givet dem. Fælles for de unge i Hjem til Dig var også, at de har manglet overblik over deres muligheder i forhold til at få adgang til bolig, hjælp, uddannelse, job og netværk. De unge blev primært henvist via samarbejdspartnere, der ikke eksplicit arbejder med hjemløshed. Eksempelvis studievejledere, uddannelses- og beskæftigelsesindsatser og psykiatriske tilbud. Hjem til Dig har derfor i mange tilfælde været første indgang til en fast base – hos en vært på kort sigt og i egen bolig på længere sigt. En base, som har været forudsætning for fx at fastholde uddannelse og profitere af psykiatrisk behandling.

Det gode match i fokus

Hjem til Dig er ikke for alle unge i hjemløshed. For at sikre tryghed for både unge og værter har unge i Hjem til Dig som udgangspunkt ikke haft tunge ubehandlede psykiske udfordringer, ikke haft massivt misbrug og ikke begået alvorlig kriminalitet. Dog er det svært at stille helt objektive kriterier op for deltagelse i Hjem til Dig. Så i praksis har Hjem til Digs medarbejdere først og fremmest taget udgangspunkt i den enkelte unges og de enkelte frivillige værter situation og haft fokus på at skabe gode match mellem unges behov og værter muligheder for at imødekomme behovene. Den løbende screening af unge har været et stort fokus hos Røde Kors' projektmedarbejdere og også en svær øvelse at få øje på, hvor store udfordringer den unge egentlig har haft i bagagen.

Røde Kors har haft screeningssamtaler med 55 unge

Køn

- **22 kvinder** (svarende til 40%)
- **31 mænd** (svarende til 56%)
- **2 andet** (svarende til 4%)

Hvor opholdt de 55 unge sig, da Hjem til Dig mødte dem?

- **29** opholdt sig på sofaer hos venner eller familie
- **13** opholdt sig i et ustabilt hjem
- **9** opholdt sig et sted, hvor kontrakten snart udløb
- **4** opholdt sig på herberg
- **18** opholdt sig en række forskellige steder, såsom i psykiatrien eller delvist hos kæreste

Hvor var de 55 unge henvist til Hjem til Dig fra?

- **11** fra psykiatrien
- **10** fra jobcentre
- **10** fra anden aktør
- **5** fra Hjemløseenheden i samarbejdskommune
- **4** fra studievejledere
- **3** fra andre NGO'er
- **2** fra kommunen (ikke jobcenter)
- **1** fik anbefalet deltagelse af anden deltager og tog selv kontakt
- **9** fra andre steder

Mød de unge

Røde Kors har udarbejdet fem personaer, der tilsammen giver et billede af, hvilke typer af unge der har været en del af Hjem til Dig indtil videre. Personaerne er fiktive, men realistiske. De bygger på de konkrete unge i Hjem til Dig.

Nicklas, 25 år

Nicklas er skilsmissebarn og har en konfliktfyldt relation til sine forældre. Han er i gang med et praktikforløb igennem kommunen. På overfladen ser alt godt ud, og han virker velfungerende. Men han har ikke et fast sted at bo. Han opholder sig på skiftende sofaer hos venner og familie, og efterhånden er hans netværk ved at være slidt. Samtidig har han en mild psykiatrisk diagnose, som han er i behandling for, men som fylder en del i hans hverdag. Nicklas ønsker først og fremmest hjælp til at finde en fast bolig. Da han hører om Hjem til Dig, har han brug for at tænke over, om det er noget for ham. Hans udbytte af Hjem til Dig har været, at han er blevet bedre til at lave mad, handle ind, vasketøj m.v. Og så har han fået mere ro, overskud og opbakning til at gennemføre sit praktikforløb. Mens han bor hos værterne, hjælper hans kommune med at finde en bolig.

Nanna, 21 år

Nanna kommer fra et hjem med psykisk og fysisk vold. Hun hører om Hjem til Dig gennem et psykiatrisk behandlingstilbud, hvor hun er i behandling for blandt andet borderline. Hun føler sig ensom og mangler overblik over sin livssituation. Gennem flere år har hun boet på sofaer hos venner. Nu er netværket efterhånden slidt ned. Hun ønsker først og fremmest trygge, rolige og familiære rammer og vil gerne ud af sin ensomhed. Hun vil også gerne have hjælp til at finde en bolig. Nanna synes, det er svært at flytte ind hos en familie, hun ikke kender. Hun vil

gerne føle sig hjemme. Gennem Hjem til Dig får hun først og fremmest ro til at gennemføre sit psykiatriske behandlingsforløb. Hun får også mulighed for at genetablere kontakt til sit eget netværk, da hun ikke længere er afhængig af at låne venners sofaer hele tiden. Hendes værtsfamilie hjælper hende med at komme i gang med en uddannelse, og derigennem får hun adgang til et kollegieværelse.

Peter, 21 år

Peter kommer fra en familie med sociale udfordringer og har oplevet svigt i hjemmet. Han har svært ved at fastholde uddannelses- og praktikforløb og bliver henvist til Hjem til Dig gennem en bekymret studievejleder, fordi han mangler et sted at bo her og nu. Han holder sig mest for sig selv og føler sig ensom. Peter har ingen kendte psykiske diagnoser, men mens han deltager i Hjem til Dig, bliver både han selv, værter og medarbejdere i Røde Kors opmærksomme på, at han kæmper med psykiske og kognitive udfordringer. Undervejs bliver han derfor visiteret til et botilbud med støtte og til en udredning, som skal afklare, hvilken støtte og hjælp han har brug for for at kunne gennemføre en uddannelse.

Omar, 24 år

Omar ankom som uledsaget flygtning til Danmark og har boet på institutioner, indtil han fyldte 18 år. Han mister igen og igen grebet om uddannelse, økonomi og bolig og har svært ved at navigere i det danske system. Han har stressreaktioner og PTSD og har svært ved at sove og få ting til at hænge sammen. Inden han blev en del af Hjem til Dig, har han sovet på sofaer hos venner og nogle gange i parker. Da han møder Hjem til Dig, har han akut brug for et sted at sove, og derfor takker han ja til en værtsfamilie uden at tænke så meget over, hvad det indebærer. Hans oplevelse med Hjem til Dig er overvejende positiv. Han er taknemmelig over at blive mødt og set som et menneske og ikke som en social sag, som han ellers ofte oplever. Han får hjælp til at navigere i det danske system og forstå sine rettigheder – og så finder han en bolig med hjælp fra en boligmentor.

Sofia, 21 år

Sofia kommer fra en familie, hvor hun har været udsat for social kontrol. Hun har haft ophold på krisecentre og safe houses og er psykisk overbelastet. Hun har svært ved at træffe egne, selvstændige beslutninger. Inden hun møder Hjem til Dig, bor hun på en sofa hos en veninde. Sofia ønsker at flytte ind hos en familie, hvor der er gode relationer, tillid og frihed. Hun synes, det er mest trygt at starte med at bo hos en familie, inden hun flytter i en bolig for sig selv. Derudover ønsker hun at starte en uddannelse. Gennem Hjem til Dig får Sofia en oplevelse af at være en del af en sund familierelation – og af at få opbygget et nyt netværk. Hun får støtte til at træffe egne selvstændige beslutninger fx om uddannelsesvalg, og gennem en boligmentor finder hun egen bolig.

“

Vi har haft de bedste samtaler og øjeblikke, når vi har siddet rundt om et bord og bare smovset og hygget, og (vært) har lavet virkelig lækker mad, og vi får et glas vin og sådan noget. Det har virkelig været hyggeligt

Citat: Ung

Værtsophold giver ro og nye muligheder

Et midlertidigt ophold hos en værtsfamilie har ikke stået øverst på ønskesedlen. Unge i Hjem til Dig har først og fremmest ønsket hjælp til at finde en (permanent) bolig. Det betød, at de unge takkede ja til at bo hos frivillige værter, fordi det var deres eneste mulighed, alternativet var at bo på gaden eller blive i et konfliktfyldt hjem. For det er svært at finde boliger, de unge kan betale på SU eller uddannelseshjælp, og ventetiden er som regel lang.

Ikke endemålet

Undervejs i Hjem til Dig blev det derfor klart, at værtsopholdene i Hjem til Dig ikke skal fremstå som endemålet. Værtsopholdene er én måde at sikre en tryk og stabil base på, mens den unge venter på egen bolig. Det er et alternativ til at sove på sofaer hos venner og bekendte på skift – med risiko for at slide sit netværk ned. Men opholdene er ikke det eneste og ikke altid det bedste svar på de unges ønsker og behov.

Der var stor forskel på, om de unge havde lyst til at blive en del af en familie, eller om de blot ønskede sig et værelse uden at knytte bånd til værterne. For nogle af de unge var det trygt, at de ikke skulle bo alene. De ønskede meget specifikt at bo hos en familie. Andre foretrak at bo og holde sig for sig selv. Nogle unge og værter boede sammen som lejer/udlejer, eller 'roommates', mens andre unge og værter spiste aftensmad og holdt fødselsdage sammen. Undervejs i Hjem til Dig blev tilbuddet og

kommunikationen til unge derfor tilpasset, så det blev tydeligt, at unge og værter kunne aftale med hinanden, hvor meget og hvor lidt de ønskede at være en del af hinandens hverdag.

“ Altså de havde jo aldrig prøvet at have en fremmed boende, og jeg havde heller aldrig boet hos nogle fremmede vel, men så gik der nogle dage, og så havde jeg det, som om jeg havde kendt dem i lang tid, og det er en skøn følelse

Citat: Ung

Kun få har bevaret nære relationer

På samme vis er der stor forskel på, om unge og værter har bevaret relationen og kontakten efter endt ophold. Kun få har dannet nye nære relationer og er blevet en del af familien på sigt. Men de unge har været taknemmelige for den tid, de har boet hos værterne. Fleksibiliteten er derfor væsentlig for at matche både unge og værters forskellige behov. Derudover var det vigtigt, at Røde Kors' frivillige supervisorer og medarbejdere stod klar til at støtte unge og værter både indledningsvist i deres gensidige forventningsafstemning og undervejs, hvis/når der opstod konflikter imellem dem.

Ro og overskud

Selvom et midlertidigt værtsophold ikke stod øverst på de unges ønskeseddel, og selvom flere unge afviste eller tøvede med at takke ja til tilbuddet, fik de frivillige værtsophold væsentlig betydning for unges vej ud af hjemløshed.

“ Det var bare, ligesom om jeg fik et par forældre, jeg ikke havde bedt om. Fordi jeg havde ret meget et behov for selv at finde ud af de her ting. Og det clashede bare lidt med deres forventninger til, hvem de havde taget ind

Citat: Ung

De unge gav udtryk for, at opholdet hos værter startede en positiv udvikling hos dem. Først og fremmest gav værtsopholdet ro og overskud, fordi de fik en fast base. Det betød, at de fik nyt overskud til at arbejde med andre udfordringer end boligsituationen. Flere blev afklarede om ønsker til job eller uddannelse. Flere fik job undervejs eller gik fra få timer i job til næsten fuld tid. Andre fortæller, at de fik nye perspektiver og afklaring på, hvor og hvordan de ønsker at bo i fremtiden og hvad der er vigtigt for dem. Og flere gav udtryk for at blive lukket ind i et hjem og blive inspireret af at opleve, hvordan andre familier bor og lever sammen. Fx hvordan de håndterer uenighed, hvordan de taler om tingene og er til stede og lyttende, når noget er svært. Det har givet nye perspektiver at opleve et alternativ til det ofte dysfunktionelle familieliv, de selv er vokset op i. De har følt sig velkomne hos værterne og har oplevet, at værterne ville hjælpe,

hvis de havde brug for det. Den omsorg, imødekommenhed og åbenhed udtrykker de stor taknemmelighed over for.

Styrkede venskaber

Værterne har også i høj grad åbnet hjemmet, for at de unge kunne have besøg af venner og kærester. Opholdet hos værterne gav de unge en mulighed for at genoptage venskaber uden at være afhængige af at låne vennernes sofaer eller være flove over at mangle et sted at bo. De havde pludselig et sted, de kunne invitere venner på besøg – og det gav i sig selv de unge mulighed for at styrke nære og positive venskaber.

“ Der blev lavet mad hver dag, og vi hjalp hinanden med mad og grinte højt sammen og snakkede om alverden, for det kunne vi nemlig, vi kunne snakke om alt. Og det var bare sådan nogle ting, der var med til at gøre, at jeg fik masser af overskud. Jeg fik lige pludselig snakket med nogle mennesker, og det havde jeg jo ikke gjort i lang tid

Citat: Ung

Samtidig fortæller de unge, at de har lært noget af at være en del af værtsfamiliens hverdag: Nogle har med værters hjælp fået bedre styr på deres økonomi, skabt en struktur i hverdagen og har deltaget i fx madlavning og almindelig oprydning

hos værterne. Praktiske færdigheder, der er gode at have med, uanset om man skal bo alene eller sammen med andre efter værtsopholdet. Men de har også i høj grad været bevidste om, at opholdet hos værterne var midlertidigt, og derfor også kun følt, at det var et midlertidigt hjem for dem. Det har sandsynligvis været med til at sætte skub i boligsøgning på egen hånd, at de har vidst, at de skulle videre – og også selv ønsket at komme videre.

Hjem til Dig har banet vej til egen bolig

Opholdet hos værterne har for langt størstedelen af de unge været et vigtigt skridt på

vejen mod egen bolig. De unge fik systematisk hjælp til boligsøgning og kendskab til nye muligheder og rettigheder gennem en frivillig boligmentor og Røde Kors' medarbejdere i Hjem til Dig. Derudover fik de unge – selv efter flere år som sofasovere – overskud til at søge boliger og aktivere eget og nye netværk. Og nogle blev studieaktive undervejs og kunne derfor søge studiebolig.

Det er et markant resultat, at unge, der er kommet fra udsatte positioner og flere med flere års hjemløshed bag sig, næsten alle er kommet videre i egen bolig på blot to-seks måneder. Det viser, at der er stort potentiale i at aktivere civilsamfundets

kræfter i at hjælpe unge ud af hjemløshed og ind i egen bolig. Hjem til Dig gav unge adgang til nye ressourcer og forbindelser, som de unge ikke ellers havde adgang til gennem deres eksisterende netværk. Både unge, der boede i værtsfamilier, og unge, der ikke boede hos værter, har fået hjælp gennem en boligmentor.

“ Jeg var ikke så god til at lave mad, men jeg var god til at få handlet ind og rydde op efter mig selv og gøre rent i køkkenet, når det trængte. Men det, jeg havde rigtig svært ved, var at gå ind i andre menneskers køleskab, det kunne jeg ikke. Og det var egentlig lidt synd, for jeg tror, de tænkte, jeg ikke kunne lide deres mad, men det var slet ikke det. Jeg kunne bare kun spise, når de ikke var hjemme, og det var bare, fordi jeg har nogle psykiske ting, jeg strøgler med, så det var bare svært for mig

Citat: Ung

Den frivillige boligmentor og Røde Kors' medarbejdere hjalp fx med at afklare unges rettigheder i forhold til kommunal boliganvisning, studiebolig eller andre adgange til boliger og udformning af lejekontrakter. Boligmentoren brugte i flere tilfælde også eget netværk i jagten på

bolig til de unge. I to tilfælde fandt boligmentoren sammen med de unge en bolig på kun to måneder. Her var der ellers tale om unge, der ikke havde haft en fast bolig i flere år.

Frivilliges ressourcer kan gøre en væsentlig forskel

Formålet med at udvikle Hjem til Dig med inspiration fra det britiske Nightstop var at undersøge potentialet i at mobilisere civilsamfundets ressourcer på nye måder i indsatsen for at stoppe hjemløshed blandt unge. De første tre år i Hjem til Dig har vist, at der er potentiale i at engagere frivillige på nye måder. Civilsamfundet ser ud til at have potentiale til at være en indgang til hjælp for unge, der er i risiko for langvarig hjemløshed eller i risiko for at blive hjemløse. Hjem til Dig har med frivilliges ressourcer – værter såvel som boligmentorer – helt konkret givet unge adgang til bolig, ressourcer og netværk, som har banet vej ud af hjemløshed.

De første år med Hjem til Dig har dog også vist, at nogle unge takker nej til et værtsophold i Hjem til Dig, fordi de først og fremmest ønsker en permanent bolig og har vanskeligt ved at se sig selv flytte ind hos en fremmed vært/værtsfamilie. Der er derfor god grund til at udforske, hvordan Hjem til Dig kan aktivere frivilliges ressourcer på flere måder end med værtsophold og derigennem matche flere unges behov og ønsker – og i sidste ende hjælpe flere unge ud af hjemløshed og ind i egen bolig.

Mit udgangspunkt var bare, at jeg gerne ville have en seng, jeg kunne sove i, og et bad, jeg ikke skulle blive ved med at spørge om. Men det var nok også, fordi jeg havde været hjemløs i de der tre måneder, og jeg var ret fed up med at skulle ringe til mine venner og veninder i tide og utide og spørge, om jeg kunne overnatte hos dem. For ellers var det herberg.

Citat: Ung

Ungestemmer

“

De kunne ikke rigtig relatere til mine problemstillinger, og jeg kunne ikke rigtig relatere til deres, men på samme tid var der en stor gensidig respekt, 'du dealer med det, og jeg dealer med det', men måske (...) der var nogle ting, der var gode, og nogle, der var dårlige.

“

De mål, jeg havde sat mig, har jeg faktisk opfyldt. Noget af det, der var godt ved at være et sted, hvor der ligesom var ro, det var, at jeg lige pludselig havde pladsen til at filosofere mig frem til nogle løsninger i forhold til de problemer, jeg havde. Der var nogle mennesker, der holdt øje med mig, uden at det var sygeplejersker på en psykiatrisk afdeling. Og det var sådan set også godt, for så vidste jeg, så kunne det ikke gå helt galt, fordi jeg ligesom skulle ud og finde mine ben igen.

“

Det var megarart, at de lærte mig, at det er okay, at jeg også kommer hjem og siger: "Jeg har haft en lortedag, fordi jeg har fået det her at vide" eller et eller andet. Og så var de bare megagode til at sætte TV'et på pause, når det var, og så bare lytte og reflektere og snakke med mig om det. Det har været noget, jeg vil tage med videre, det der med, at der sidder nogle, der er interesseret i det, man siger, og at det er okay at sige, hvordan man har det i sin familie.

“

Jeg er lidt en Pippi Langstrømpe-karakter, der kommer ind og skal være der på deres præmisser. Det var rigtig svært. Altså sådan noget med at skulle lave mad en gang om ugen og sådan noget. Det var fedt at lære at være opmærksom på, hvor man er, og hvad man laver, og sådan noget. Jeg rodede enormt meget på det der værelse, og det havde de store problemer med. Øhm ... vi var ret uenige om, hvordan man er i et hjem. Men jeg blev så rigtig gode venner med værtsparrets søn.

“

Da jeg flyttede ind, vidste jeg ikke, hvad jeg skulle forvente. Ganske kort tid efter følte jeg mig hjemme hos værtsfamilien. Moren i familien var rigtig god til at rumme mig. Hvis jeg havde brug for ro, kunne jeg bare gå ned på mit værelse og være for mig selv, og jeg vidste, de ikke ville forstyrre mig. Hun støttede mig ved de svære dage, holdt fast i, at jeg bare skulle klø på, og at det nok skulle gå. Selvom jeg kun boede der et halvt år, følte jeg, at jeg havde kendt dem hele mit liv.

“

Jeg tror, det er rigtig vigtigt, man får en god afslutning på det her. For jeg føler også, at jeg på det her halve år har fået endnu mere viden om mig selv og endnu mere viden om, hvordan jeg gerne vil bo og leve og måske også selv have familie. På familiefrenten, hvor jeg jo selv var lidt belastet, der har jeg fået virkelig meget godt med mig. Og ting, jeg ved, at der vil jeg i hvert fald gøre noget a la dem.

03

Frivillige er afgørende for indsatsen

Værter's erfaringer og fortællinger

Frivillige gør en stor forskel – men rekrutteringen er svær

Et af de helt store spørgsmål i Hjem til Dig har været, om det er muligt at få frivillige til at åbne deres hjem for en ung i eller på kanten af hjemløshed i tre-seks måneder. Det korte svar på spørgsmålet er: Ja - det er muligt. Men det er uden tvivl også en stor udfordring. 20 frivillige værter har deltaget i Hjem til Dig. De 20 værter har været lige så forskellige som de unge, der har deltaget. Men fælles for dem har været, at de har meldt sig med et ønske om at gøre en forskel for unge i hjemløshed gennem frivilligt socialt arbejde.

Fleksibilitet og frivillighed

Flere af værterne har fortalt, at Hjem til Dig for dem var den mest tilgængelige og fleksible måde at lave frivilligt arbejde på. Det at stille et ledigt værelse til rådighed

krævede ikke, at de skulle forpligte sig til at møde op på bestemte tidspunkter på bestemte steder i en travl hverdag.

“ **Vi havde snakket om, at vi ville engagere os i noget frivilligt, men med to små børn kunne det ikke blive lektiecafé om eftermiddagen eller besøgsven i weekender. Så det gav bare mening at kunne bidrage på den her måde, som vi kunne se passede ind i vores hverdag**

Citat: Værtspar

De så Hjem til Dig som en mulighed for at gøre en stor forskel med det, de selv betegner som en relativt lille indsats. Deres udbytte af at være værter i Hjem til Dig har været at gøre en forskel for et ungt menneske. Men flere har også været motiverede af at få nye perspektiver på livet. Flere værter med hjemmeboende børn har fx eksplicit ønsket at vise deres børn værdien af at hjælpe andre – og vise, at menneskers vilkår og liv kan se anderledes ud end deres eget. Værternes udbytte har også været at lære et nyt ungt menneske at kende og forhåbentlig se den unge komme godt videre fra værtsopholdet.

“ Den frygt og de fordomme, man kunne have haft inden, blev manet til jorden med det samme. Det var også rart. At få sat et menneske på en potentiel hjemløs ung

Citat: Værtspår

Værternes motivation til at gøre en forskel for unge i hjemløshed har dog også givet anledning til frustrationer undervejs. Unge og værter har i flere tilfælde haft forskellige forventninger og ønsker til, hvor tætte deres relationer skulle være både under og efter værtsopholdet. Nogle unge ønskede 'bare' et værelse – ikke en ny familie – mens værterne havde en forventning om at blive nye betydningsfulde voksne i de unges liv. Nogle værter havde også forventninger om, at unge udviklede sig hurtigere og mere, end de synes, de gjorde. En væsentlig erfaring var derfor, at der var brug for grundig og løbende

“

Vi så hinanden an og fandt ud af, hvem vi var, og så blev tilliden jo større og større, som tiden nu gik. Så jeg kunne jo også fortælle historier fra min ungdom og opvækst, og det tænker jeg måske nok kan have haft indflydelse på hende, der boede her, at hun ligesom kunne se, at jeg havde været noget af det samme igennem på lidt en anden vis, kan man sige. Og det har nok noget at sige ift. den tillid mellem os to, at den voksede så hurtigt, som den gjorde. For der er da ingen tvivl om, at det, vi har i dag, mig og så den unge, det vil jeg betragte som enestående

Citat: Vært

forventningsafstemning mellem værter og unge, så deres ønsker til relationer og deltagelse i hverdags- og familieliv blev respekteret begge veje. Her var de frivillige supervisorer en stor hjælp for værterne. De hjalp også værterne med at få øje på, hvor stor en forskel de gjorde, og hvor stor en udvikling de rent faktisk havde bidraget til i et ungt menneskes liv. For alle unge skete der forandring i deres livssituation. De fleste kom videre i egen bolig, og flere også videre i uddannelse og job. Og de fik nye perspektiver på deres fremtid og liv. Unge satte stor pris på, at værterne havde stillet et værelse til rådighed – også selvom de måske ikke sagde det højt til værterne og ikke fastholdt kontakten, da de flyttede videre i egen bolig.

Svær rekruttering

Der er dog også mange, der har set Hjem til Dig som en stor frivillig opgave, fordi man som vært lukker et ungt menneske, man endnu ikke kender, ind i sit hjem, sin familie og sin hverdag. Endda et ungt menneske i risiko for hjemløshed – en betegnelse, der kan vække mange fordomme og bekymringer. Og netop derfor har rekrutteringen af nye værter også været en gennemgående udfordring i hele Hjem til Digs levetid. Hjem til Dig har høstet meget stor opmærksomhed og er nået ud til rigtig mange mennesker. Kampagner og medieomtale har afstedkommet mange henvendelser og positiv respons – men få interesserede er endt med at blive værter i Hjem til Dig.

Af alle dem, der meldte deres interesse i Hjem til Dig, deltog 36 potentielle værter i en indledende screeningssamtale. Heraf endte 20 med at blive værter. Årsagerne til,

at 16 potentielle værter faldt fra, er flere: Nogle nåede frem til, at værtsrollen har været for stor en forpligtigelse i deres aktuelle livssituation. Andre boede ikke i områder, hvor unge meldte sig - eller der var ikke en ung, der matchede det, værten kunne tilbyde (fx ift. beliggenhed, familielever m.v.). Der var også enkelte, der meldte deres interesse, men som Røde Kors' medarbejdere vurderede ikke var egnede som værter for en ung i hjemløshed. Rekrutteringen af værter har uden tvivl været den største og mest ressourcekrævende udfordring i Hjem til Dig. I de kommende år vil der derfor være fokus på, hvordan Hjem til Dig kan appellere til flere potentielle frivillige. Fokus er, hvordan den store interesse for at bidrage til at stoppe hjemløshed blandt unge konverteres til konkret frivilligt engagement også hos dem, der ikke nødvendigvis ønsker at være vært for en ung i tre-seks måneder. Fx hvordan frivillige også kan bidrage på anden vis til at give unge adgang til bolig, job, uddannelse og nye ressourcer gennem netværk.

“ Det har været nogle supersøde mennesker [har haft flere unge boende], og det har været dejligt at lære dem at kende ... De bidrager jo med sig selv, altså de flytter ind med hele deres liv. Vi har jo mødt deres venner, familie og kærester, og det giver jo en helt anden dynamik i hverdagen. Men det har været megafedt

Citat: Værtspar

Mød værterne

Røde Kors har udarbejdet fem personaer, der tilsammen giver et billede af, hvilke typer af frivillige værter der har været en del af Hjem til Dig. Personaerne er fiktive, men realistiske. De bygger på de konkrete værter i Hjem til Dig.

Sanne, 52 år – bor i udkanten af en større by

Sanne er skilt og har hjemmeboende børn. Hun har et stabilt job og har tid og overskud til at melde sig som vært. Hun er aktiv i sin fritid – dyrker yoga, dans og er medlem af en sejlkлуб. Hun melder sig som vært i Hjem til Dig, fordi hun gerne vil gøre en forskel for et konkret ungt menneske. Men hun har også forbehold i forhold til at lukke en hjemløs ind i sit hjem. Hun er bange for, at det er en ung med misbrug og kriminel baggrund, der skal flytte ind hos hende.

Michael, 45 år – bor i lejlighed i en større by

Michael er single og har delvist hjemmeboende børn. Han har et stabilt lederjob og en lang videregående uddannelse. Og så har han et aktivt fritidsliv især med venner, sport og maratonløb. Han melder sig til Hjem til Dig, fordi han har muligheden - han har et værelse, der bare står tomt. Samtidig er han nysgerrig og åben og vil gerne være med til at vise, hvordan man kan komme videre i sit liv.

Helene og Mads – par i 30'erne, bor i eget hus med små børn

Helene og Mads er gift og har to små børn. De har stabile jobs, lange uddannelser og et travlt familieliv. De melder sig til Hjem til Dig, fordi de gerne vil hjælpe en ung videre i livet, og så håber de, at den unge kan blive en slags storesøster/storebror for de små børn i familien.

Marie og Morten – par i 40'erne, bor i en større by og har større hjemmeboende børn

Marie og Morten er gift og har tre større børn, hvoraf to bor hjemme. De har begge stabile jobs og mellemlange uddannelser. Marie har erfaring med at arbejde med udsatte voksne, og de er begge meget sociale og udadvendte. De melder sig til Hjem til Dig, fordi de gerne vil lære deres børn at give noget til andre mennesker og for selv at være med til at hjælpe et andet menneske. Marie har altid været socialt engageret og handlingsorienteret.

Vera og Steen – par i 60'erne, bor i en større by

Vera og Steen er gift og har ingen hjemmeboende børn. De er begge på efterløn og aktive i spise- og bridgeklub. Vera har været gymnasielærer og har altid været meget socialt bevidst. De har tidligere haft udvekslingsstuderende boende. De melder sig til Hjem til Dig, fordi det falder dem naturligt at hjælpe, når de kan. De har et ledigt værelse i overskud og vil gerne hjælpe et ungt menneske. De synes, at Hjem til Dig er lidt ligesom at have en udvekslingsstuderende boende.

Frivilligstemmer

“

Man skal ikke have forventninger om, at man skal til at være en ny kernefamilie, og det er ikke en ny best buddy eller en ny datter. Man får et menneske ind, som er, som det nu engang er, og som man jo må acceptere på godt og ondt. Og bare prøve at lade relationen opstå. Man kan ikke have forventninger, for man ved ikke, hvad det er for et menneske, der flytter ind.

“

Vi kunne godt tænke os at gøre noget godt på en eller anden måde, men med, små børn så har vi bare ikke tiden til det. Vi føler det her er nemt. Overskueligt i hvert fald.

“

Jeg indrømmer, jeg havde håbet på at tale mere med ham. Han var meget begravet bag sin computer, han var utroligt glad for at spille computerspil, og det skal han jo også have lov til, det fik han i hvert fald. Hans møblement var computer og en gamerstol. Og en taske med tøj. Ja, så det var jeg da en lille smule øv over, at han gerne ville begrave sig der. Når jeg kom hjem, kom han ikke springende ud til døren for at sige hej, så det var måske lidt tomt, eller hvad kan man sige.

“

Det, jeg har været igennem, har udviklet sig til noget helt fantastisk. På papiret er der jo ikke andet i det, end at jeg skal stille et værelse til rådighed, og jeg skal sørge for, der er mad i køleskabet. Det er sådan set de eneste forpligtelser, der er. At jeg så lægger lidt mere i det og får en mere personlig tilgang til det unge menneske, der har boet her hos mig, det er jo bare en bonus, både for mit eget vedkommende og for hende, der har boet her.

“

Set fra min side synes jeg jo ikke, jeg har gjort ret meget. Jeg har jo bare sørget for, at der var havregryn og mælk og rugbrød i køleskabet, og så har jeg tilbudt en seng, så den unge kunne komme og gå, som det passer. Så set fra min side synes jeg jo ikke, det er en stor ting. Men når man sådan snakker med den unge, så kunne jeg godt forestille mig, at vedkommende synes, det er en fantastisk stor gestus.

“

Bare det at hun kommer hjem og smiler og er glad og fortæller at hun har haft en positiv oplevelse med dét, og at hun har grint og grint med de veninder, hun har fået det nye sted og sådan noget. At jeg kan sige, jeg har været med til at få hendes tilværelse til at blive mere positiv og mere glad og få bygget mere selvtillid ind i hendes liv. Det varmer jo mit hjerte. Det er dét, jeg har fået ud af det.

Roller i Hjem til dig

En række frivillige har sammen med unge og medarbejdere i Røde Kors været med til at forme Hjem til Dig i de første tre år: frivillige værter, frivillige boligmentorer og frivillige supervisorer har været de tre gennemgående frivilligroller i Hjem til Dig.

Alle sammen er supporteret og drevet af tre medarbejdere i Røde Kors og deres bagland af kommunikationsfaglige kollegaer. I det følgende beskrives de frivilliges og medarbejdernes roller i de første år med Hjem til Dig.

III Frivillige værter

20 frivillige værter har åbnet deres hjem og stillet ledige værelser til rådighed i tre-seks måneder for en ung i eller på kanten af hjemløshed. Ét værtspar har i løbet af perioden haft to forskellige unge boende. Værterne har meldt sig, fordi de ville gøre en forskel for en ung uden et hjem.

Rekrutteringen af værter har været en stor udfordring i Hjem til Dig. I de kommende år vil der derfor være fokus på, hvordan Røde Kors i højere grad lykkes med at konvertere den store interesse for at bidrage til at stoppe hjemløshed blandt unge til konkret frivilligt engagement, også hos dem, der ikke ønsker at være vært for en ung i tre-seks måneder.

III Frivillige boligmentorer

Boligmentoren var en frivillig ressourceperson, som hjalp unge med at få overblik over rettigheder og muligheder i forbindelse med boligsøgning. Boligmentoren søgte

sammen med den unge bolig på bolig-portaler, sociale medier og aktiverede også i enkelte tilfælde eget netværk. Ni unge fik tilknyttet en boligmentor. Seks af de unge boede hos frivillige værter, mens boligmentoren hjalp dem med boligsøgning og tre af de unge boede ikke hos værter, men fik kun tilknyttet en boligmentor. Den frivillige boligmentor blev introduceret ca. halvvejs i projektperioden, men erfaringerne giver god grund til at udbrede og videreudvikle rollen som boligmentor.

III Frivillige supervisorer

Tre frivillige supervisorer var tilknyttet Hjem til Dig. Deres primære rolle var at støtte værterne efter behov. Supervisorerne havde særligt fokus på god forventningsafstemning mellem unge og værter – om alt fra forventninger til fælles hus- og leveregler til relationen mellem unge og værter. Der har været relativt stor forskel på, hvor meget værterne har gjort brug af supervisorerne. Deres behov og forløb har været forskellige. Men erfaringen er,

at supervisorerne har spillet en vigtig rolle i forhold til at sikre gode værtsforløb i Hjem til Dig.

III Røde Kors-medarbejdere

Hjem til Dig har udviklet og afprøvet en helt ny måde at engagere frivillige i arbejdet for at stoppe hjemløshed på. Derfor har der i de første år været brug for dedikerede medarbejdere til at igangsætte og udvikle Hjem til Dig – og etablere et erfaringsgrundlag, som gør det muligt at overdrage flere og flere opgaver til frivillige på sigt. Tre medarbejdere i Røde Kors har været tilknyttet Hjem til Dig fast: en projektleder, som også har varetaget den lokale Hjem til Dig-indsats i Roskilde, og to projektmedarbejdere – én i Røde Kors Hovedstaden og én i Aarhus. De tre medarbejdere har været bærende og koordinerende i de første år i forhold til alt fra rekruttering, matchning, opfølgning og udvikling af Hjem til Dig som frivillig indsats. I de kommende år vil der være fokus på at få Hjem til Dig mest muligt over på frivillige hænder for at gøre Hjem til Dig fremtidssikret og bæredygtigt.

Hjem til Dig har haft til formål at aktivere frivillige på nye måder i arbejdet for at **stoppe hjemløshed blandt unge.**

I alt har **32 frivillige** været engageret i Hjem til Dig:

20

værter

9

mentorer

3

supervisorer

04

Civilsamfundet kan hjælpe unge ud af hjemløshed

Udviklings- og fremtidsperspektiver
i Hjem til Dig

Udviklingen af Hjem til Dig fortsætter

Hjem til Dig har med frivillige værtsophold og frivillige boligmentorer rykket næsten alle de unge, der har deltaget, ud af hjemløshed og ind i egen bolig. Så helt overordnet har Hjem til Dig gennem de første tre år demonstreret en ny løsning på, hvordan civilsamfundet kan spille en helt ny rolle i indsatsen for unge i hjemløshed. Unge, der sjældent ser sig selv som hjemløse og derfor ikke gør brug af eksisterende frivillige tilbud til mennesker i hjemløshed.

Men Hjem til Dig er langt fra en færdig model. De første tre år har budt på en række udfordringer og vigtig læring om potentialer i forhold til at mobilisere civilsamfundets ressourcer på nye måder for at imødekomme unge i behov. Der er brug for en videreudvikling af Hjem til Dig,

der tager afsæt i de erfaringer, der er gjort igennem de første år. Og som tager afsæt i det, de unge selv peger på er vigtigt.

De unges fire pejlemærker til at komme ud af hjemløshed er en fast og tryk base på kort og lang sigt, en hjælp, der er tilgængelig, når de unge beder om det, en hjælp fra et menneske, de unge kan stole på, og en hjælp, der giver de unge adgang til nye netværk med ressourcer.

Der er brug for en indsats, der bygger på disse fire pejlemærker. Røde Kors har besluttet sig for at fortsætte arbejdet med at udvikle Hjem til Dig og udforske, hvordan civilsamfundets ressourcer og roller kan aktiveres på nye måder i det fælles arbejde for at stoppe hjemløshed.

Fire pejlemærker ud af hjemløshed ifølge de unge

1

En fast og tryk base på både kort og langt sigt – som giver ro og overskud til at håndtere andre udfordringer end tag over hovedet

3

En hjælp fra et menneske de unge kan stole på – i Hjem til Dig konkret fra frivillige, som ikke hjælper, fordi de skal eller får penge for det – men bare fordi de gerne vil

2

En hjælp, der er tilgængelig, når de unge beder om det – og som matcher den enkelte unges unikke situation, så de får hjælp, inden problemerne vokser sig endnu større

4

En hjælp, der giver de unge adgang til nye netværk med ressourcer – netværk, der kan være afgørende for at få adgang til boliger, jobs, uddannelse og flere nye relationer.¹

Fokus i videreudviklingen af Hjem til Dig ...

... er at hjælpe flest muligt unge i og på kanten af hjemløshed til at få en tryk og stabil base på både kort og lang sigt

Videreudviklingen tager afsæt i seks antagelser:

1

En tryk og stabil base på kort sigt for flere unge

I den kommende fase vil Røde Kors afprøve flere variationer af frivillige værtsophold og undersøge alternative muligheder for at sikre en stabil og tryk base på kort sigt for de unge. Nogle unge har hidtil takket nej til hjælp fra Hjem til Dig, fordi de ikke har ønsket eller haft mod på at flytte ind hos frivillige værter. Antagelsen er derfor, at Hjem til Dig kan matche flere unges behov og dermed hjælpe flere unge ud af hjemløshed og videre i bolig, hvis der er andre muligheder end frivillige værtsophold.

2

Hjælp til at finde egen bolig

Boligmentoren har vist sig at være en vigtig hjælp til at søge bolig og er lykkedes med at få unge ud af hjemløshed og ind i egen bolig, nogle gange på få måneder. Derfor vil den kommende fase i Hjem til Dig blandt andet have fokus på at udvide og videreudvikle rollen som boligmentor. Men også andre muligheder for at give unge adgang til egen bolig vil blive udforsket – og muligheder for, at boligmentoren eller andre frivillige kan være en ressource for unge, når de er flyttet i egen bolig og får brug for opbakning eller hjælp.

3

Brobygning til anden hjælp

Hjem til Dig har i flere tilfælde hjulpet unge videre til anden hjælp end Hjem til Dig. Det vil også være en opgave for medarbejdere og frivillige i næste fase af Hjem til Dig. Ved systematisk og målrettet at opdyrke og styrke kendskabet til lokale samarbejdspartnere (offentlige såvel som private og frivillige), der møder unge på kanten af hjemløshed, vil der være bedre mulighed for at hjælpe unge videre til den rette hjælp i lokalområdet.

4

Kontakt til flere unge

I den kommende fase i Hjem til Dig vil der være særligt fokus på at nå ud til flest muligt unge, som kan profitere af hjælp fra Hjem til Dig. Der vil være fokus på at udvikle kommunikationen i Hjem til Dig, så der i højere grad kommunikeres direkte til unge, som har brug for hjælp – også dem, der endnu ikke er i kontakt med andre, der kan hjælpe dem videre.

5

Rekruttering af flere frivillige mere effektivt

En særlig udfordring har hidtil været at konvertere stor interesse i Hjem til Dig til egentligt frivilligt engagement. For at engagere flere frivillige i Hjem til Dig vil der i den næste fase være fokus på at udvide mulighederne for at melde sig som frivillig til andet end frivillig vært, supervisor eller boligmentor. Formålet er at mobilisere og aktivere civilsamfundets ressourcer på flere og nye måder i Hjem til Dig – til gavn for unges adgang til boliger, uddannelse/jobs og netværk.

6

Bæredygtig organisering drevet af frivillige

I sin nuværende form er Hjem til Dig ikke bæredygtig – blandt andet fordi Hjem til Dig i høj grad er drevet af medarbejdere i Røde Kors, og fordi ressourceforbruget i Hjem til Dig er stort i forhold til det antal unge, der er hjulpet ud af hjemløshed. Et særligt fokus i den kommende fase vil derfor være at lade Hjem til Dig overgå til frivillige aktivitetsledere for at sikre, at nye tiltag fra start implementeres hos frivillige og for at teste forankringsperspektiver løbende.

Der har bare været en tryghed i at komme hjem til nogen, der bare har styr på tingene, og som gerne vil have, man er en del af det. Så det er lidt det forhold, jeg har fået til det. Det er ligesom en fast base, de har givet mig

Citat: Ung

Løsningen ligger ikke hos én aktør alene

Man kan stille sig selv spørgsmålet, om det i et velfærdssamfund som det danske ikke bør være en kommunal opgave at sikre, at unge ikke havner i hjemløshed.

Det er det langt hen ad vejen også. Kommuner og boligorganisationer arbejder for at sikre de betalelige boliger, der er brug for lokalt, og kommunerne er forpligtede til at yde social- og sundhedsfaglig støtte til dem, der har brug for hjælp. Det anfægter Hjem til Dig ikke. Men der er også brug for at nyskabe andre muligheder for hjælp.

Civilsamfundet har et unikt potentiale i forhold til at styrke den enkelte unges muligheder for at komme ud af hjemløshed og videre i livet. Civilsamfundet kan være den første indgang til hjælp for de unge, der enten ikke har fundet vej til det offentlige sociale system, eller de unge, der er blevet systemtrætte efter mange år med hjælp fra det offentlige. Civilsamfundet skal ikke erstatte den offentlige hjælp, men supplere den ved at mobilisere kræfter, der hjælper af lyst, og ikke fordi de bliver

betalt for det. Det har stor betydning for de unge, der har været en del af Hjem til Dig. At nogen vil hjælpe dem – bare fordi de gerne vil.

Civilsamfundet kan systematisk mobilisere og aktivere ressourcer og adgang til nye netværk, som kan åbne muligheder for de unge. Frivillige kan være alternativet til den onkel, kollega, svigerfar eller vens ven, som hjælper mange andre unge med at få adgang til ressourcer som boliger og jobs, men som de fleste unge i hjemløshed mangler. Derfor er der god grund til at fortsætte udviklingen af Hjem til Dig og derigennem engagere flere frivillige til at hjælpe flere unge med at finde vej ud af hjemløshed på både kort og langt sigt.

Hjemløshed er et komplekst problem, og løsningen ligger ikke hos én aktør alene, men på tværs af personer, organisationer og sektorer. Sammen kan vi alle bidrage til at løfte dem, der falder, og stoppe hjemløshed.

Hjem til Dig

I Danmark er der 2.000 unge i hjemløshed, og antallet er steget med 72% de seneste ti år. Vi bør gribe de unge i hjemløshed, før problemerne eskaleres, og den enkelte hænger fast i et liv på skiftende sofaer, herberger eller gaden. Hjem til Dig demonstrerer, hvordan civilsamfundets ressourcer kan mobiliseres på nye måder i arbejdet for at stoppe hjemløshed blandt unge.

Hjem til Dig er udviklet i et samarbejde mellem Røde Kors og Hjem til Alle med støtte fra Bikubenfonden og Oak Foundation Danmark.

Gennem frivillighed og medmenneskelighed er **Røde Kors** til stede i de svære overgange – fra fængsel og ud; fra krisecenter til egen bolig; fra hospital og hjem; fra asylcenter til kommune og fra anbragt ung eller hjemløs til voksen i egen bolig. Med Hjem til Dig vil Røde Kors gå forrest og vise, hvordan civilsamfundet i bred forstand kan spille en central rolle i at støtte de unge godt i bolig.

Hjem til Alle alliance er dannet af partnere, der oplever, at der er brug for en alliance, hvor vi på tværs af sektorer arbejder dedikeret for at skabe de forandringer, der skal til for at stoppe hjemløshed blandt unge.

Bikubenfonden arbejder med at nyskabe muligheder for unge i alderen 13 til 30 år ramt af komplekse sociale problemer. Bikubenfonden tror som udgangspunkt på, at alle mennesker har ressourcer, der kan mobiliseres, og vi ønsker at styrke de unge i at mestre deres eget liv.

Oak Foundation Denmark formål er at yde støtte til sociale indsatser og projekter i Danmark samt i Grønland og på Færøerne. En støtte til mennesker, der behøver lidt mere hjælp for at komme meget længere

